

GLAS SVOBODE.

Slovenci-bratje združimo se! V slogi je moč!

Stev. 36

Chicago, Ill. 2. septembra 1904.

Leto III

Trafalgar.

Novice o vzhodni pomorski bitki so tako redke in različne, da se ne more o končnem izidu nič popolnoma pozitivnega izreči. Resni pojavi, ki se prikazujejo dan za dnem, vrstijo jo bodo v zgodovini med največja, najhujša vničenja človeštva in materijala. Najkrvavejši spopadi niso vedno odločilni, čeprav so grozoviti in trdovratnega značaja.

Največje železne bojne ladje, ki so se kedaj srečale, plavajo po prostem morju, po več sto milj, dan za dnem, iskajoč krvavega tepeža in morije. Bitka še ni končana; ona nadaljuje brez znanih ciljev. Bojno polje rusko-japonske mornarice razširja se od Japonskega do Kitajskega morja. Glavno delovanje vršilo se je v Korejskem zalivu; ali odbite vladivostške eskadre v Korejski vodni cesti je ravno tako del tega vojskinega podjetja, kot bo skoro gotovi potop in vničenje ostanka portarturske bojne mornarice, naj se dogodi že pri Port Arturju, Kiau Čau-vu ali Sanguju.

Odplutje portarturske in priplutje vladivostške bojne morske moči bili so del velike, važne pomorske operacije, ki se je pa za podjetnike — Ruse — popolnoma izjalovila. Potop nekaterih ruskih ladij, poškodovanje drugih in prisiljenje, da so ostale iskale zavetja v različnih, po več milj ločenih ptujih lukah, kjer jih je zadela deloma osoda razoborbe, deloma so bile pograne iz pristanišč v roke zmagovitih Japoncev, vse to so deli najmočnejšega pomorskega gibanja v teku skoro jednega stoletja; da, morda najodločilnejšega, najnamenitejšega v vrsti dosedanjih zgodovine.

Ze nekaj let pomorske bitke niso odločevale zmage, in se ni na podlagi njih izida sklepal mir. Zadnja je bila pri Trafalgarju, ki je oslabil pomorsko moč Francije in vrgla Napoleona nazaj na evropsko ozemlje. Ta pomorska bitka in zmaga angleškega admirala Nelsona nad Francozom je spremenila mnogo zgodovino Evrope in tudi ostalega sveta. Skoro tri stoletja prej potuša je bitka pri Lepantu moč mornarice Turkov in ohranila sredozemska morja in dežele gospodarstva Mohameda.

Kdor količkar natančno zasleduje samo pomorski vzhodni boj lahko spozna, da je rusko-japonska vojna tako odločilna za zgodovino Azije, kakor je bila trafalgarska za zgodovino Evrope. Pozemska moč ruska proti Vzhodu, kot je vojaško cesarstvo Banaparte pretlo Zahodu starega sveta. Azijo branijo prekanjeni in zviti prebivalci otokov na skrajnem robu svetovnega morja, kakor je Evropo branil narod, živč na otokih ob kraju atlantskega oceana. Dalekosežni načrti Rusiji so, kot sanje Napoleona o svetovnem cesarstvu, le dosegljivi s premočjo, vlado in gospodarstvom na morju. Pomorska moč Angliji, osigurana po Nelsonu pri Trafalgarju, je obvela mogočno pozemsko cesarstvo Napoleona v počasi zadrgnivšo se zanjko, katere pritisk je pripeljal, navzlic hudim odporom Francozov, združenje evropske države v Pariz in poslal cesarja Napoleona Bonaparte v zapor in prognanstvo na otok Elbo.

Kakor so pred 100 leti ovirale angleške pomorske zmage Francoze, ravno tako ovira premoč in gospodarstvo Japoncev na morju sanje belega cara k dosegi vpliva v Aziji. Popolna zmaga Japoncev na morju bi ne porinila le ruske armade nazaj v ozemlje Sibirije, ampak pomagala tudi Kitajski iz stiske za obstanek in obvarovala angleško ozemlje v Indiji polagomnih ropov Rusije; razun tega bi pa taka zmaga zaprla pot nazadnjaški ruski vladi v Mandžurijo najbrže za vselej, in s tem zdato podprla kupčijski in trgovski razvitok Azije, katerega dosihmal motijo in držijo v plenih povitiga tri evropske pomorske moči: Rusi, Francozi in Nemci. Ako se Togo-va želja, priboriti na morju gospodarstvo nad Rusom, vresniči, bi tak poraz zdato pomagal k odstranitvi vnepljivo-Eh krivic krvočnega ruskega ab-

solutizma, ter bi nepregledni broji objokanih, v tugo in bedo pahnjenih ruskih vdov in sirot osrčili hrabre, prostomisleče voditelje zatiranega bratskega nam naroda ruskega, da poskrbe, da ne bo zasedel novorojeni odrešenik (?), carja sin Alexij slovanskega ruskega prestola, marveč se bo podelil ljudskoj vladi; ime japonskega admirala se bo pa vpisalo na mesto, ki nosi še imeni: Nelson in Don Ivan avstrijski.

Viljem Radešky.

Razgled po svetu.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Velika bitka v kateri je angazovanih 420.000 vojakov se je pričela. Rusi imajo približno 160.000, Japonci pa 260.000 mož.

Po hudem boju so Japonci prepodili Ruse iz Anšančanu. Rusi so izgubili to topov, mnogo jih je ranjenih in vbitih. Poročila se glase, da je Rusov padlo okoli 4000.

Japonci, ki so pogumno z golimi bajoneti naskočili ruske postojanke, so pri enem bataljonu izgubili vse častnike.

Zadnja poročila se glase, da je Kuropatkin združil svoje čete okoli Liaojana, kjer bode prišlo do krvavih spopadov mej Rusi in Japonci.

Japonci pogumno prodirajo proti ruskim postojankam ter se ne strajajo največjih žrtev. Mej Anšančanom in Hajčonom je vsa ravnina pokrita z japonskimi vojniki, ki korakajo v smeri proti Liaojanu.

Križarka Bogatir, ki je obšla v bližini Vladivostoka na podmorskih pečinah, je popravljena popolnoma.

Francija.

V Franciji se pripravljajo mornarji in delavci v lukah na splošno stavko. V Marzelju so delavci v lajdelnicah dali delodajalcem ultimatum, v katerem kategorično zahtevajo, da se vpelje osemurni delavnik pri isti plači.

Ogrsko.

Na Ogrskem je zopet betjarska vlada nastopila tako proti kmetom, kakor turški sultan, se skrbi po turskih šegah in navadah za mir v Macedoniji.

Najprvo je grof Almassy s svojimi hajduki zasedel svet, približno kaeih 8000 oralov, katerega so scajolski kmetje dobili v dar, ker so v 17. stoletju pogumno odbili napad Turčinov pri Szonoku. Kmetje so vložili pritožbo, a izgubili so jo v vseh instancah, dasi so imeli kraljevo listino, v kateri stoji s črnim na belem, da so kmetje lastniki omejenega zemljišča. Sedaj so šli kmetje seveda neoboroženi na zemljišče, da bi popravili žetev. Tain so jih pa že čakali orožniki, višji sodnik, državni pravdnik in kasneje je prišla na lice mesta še ena stotinja vojakov. Zviti lopovi so pozvali kmeteta Emerika Molnarja in Josipa Borhya na dogovor v sobo, kjer so jima odvzeli kraljevo darilno listino. Ker so kmetje zahtevali naj se jim vrne kraljeva darilna lista, dali so hajduki s zlatimi ovratniki povleje vojaštvo in orožnikom z golimi bajoneti naskočiti mirne kmete. 8 kmetov je obležalo težko ranjenih, druge so pa razgnali na razne strani. V scajolskem okraju so pa razglasili preki sod.

Ogrski rokovnjači, ki nosijo zlate in srebrne ovratnike, naj si zapomnijo dobro, da bodejo prej ali slej prišli ogrski kmetje do spoznanja in bodo maščevali vse zločine in hudodelstva, katera so zvršili s svojimi uniformovanimi barabami nad kmečkimi ljudstvom. Tako pobija- nje mirnih kmetov kar na debelo povspečuje bolj agitacijo za socializem kakor vse socialistično "hujskanje" v pisavi in govoru. Pa kaj čemo? Kogar hočejo bogovi pogubiti, tega so vdarili s slepoto.

Italija.

V Italiji je že zopet nek kaplan v občini Susi, v sodnjiskem okraju Perginu priredil lep verski "švin-del". Neke deklica, ki je kaplanu na srce prirastla, je vsaki petek krvarji pot batila. To je vleklo! Od vseh strani je drlo neumno in versko fanatično ljudstvo ob petkih v Suso, da je za denar gledalo krvavi pot potečo dekle. Zal za farško bi-

sago, da je to sleparstvo vzelo žalosten konec. Necega dne je župnik Brudel nenadoma, ne da bi preje potikal na vrata, vstopil v kaplanovo stanovanje. A glej! Tu je zalotil župnik kaplana s krvavi pot potečo devico — svetnico na zofi v nežnem objemu, ki se ne da bolj približno opisati. Mej obema blagoslovljencima se je vnel radi tega hud boj. Roza Brol, kri poteča svetnica je pa iz strahu pobrala šila in kopita ter utekla. Skof je takoj odredil, da je sramežljivi Marijin ženin — kaplan premeščen v Montagne. Kmalu potem so necega jutra orožniki zasačili neko bližnjo sorodnico Roze Brol, ko se je s kosarico v roci, v kateri je bilo novorojeno dete, vtihotapila v cerkev. Hudobni orožniki, so takoj obdolžili svetnico Rozo Brol, da je mati novorojenca, kar je kasneje zdravniška preiskava potrdila. Pobožna dekla Gospodova je potem pred sodiščem priznala, da je to že tretje dete, katero je povila, a da je dva deteta vže v cerkvi odložila, ker ji je g kaplan, ki je prisegel še le v nebesih praznovati z Marijo devico (?) poroko, tako nasvetoval. — Res lepa sličica iz življenja nebeskih ženov.

Nemčija.

Naknadni kredit za ekspedicijo v jugozapadni Afriki bode višji kakor 30 milijonov mark, kar se je vprve domnevalo. Že sedaj krozijo vesti, da bodo treba najmanj 50 milijonov mark za pokritje vseh stroškov.

Kapitalisti prireajo v zvezi s klovnom Viljemom II. roparske pohode v Afriko, troške za te pohode pa plačuje ljudstvo. Nevemo zakaj Vilček s svojimi zavenciki, kapitalisti sam ne plačuje tih pohodov, ako ga že tako veseli roparska obrt, da pošlja svoje čete v daljno Afriko ropat in morit? — Zato ker je ljudstvo neumno!

Rusija.

Razni listi poročajo, da so ob meji v postaji Granica prišli tri ruske aristokratije, ker so se pečale z razpošiljavitvijo knjig in letakov v sveti Rusiji. Odgnali so jih takoj v trdnjavo Peterkov. — Kako bodo tam ruski biriči postopali z vbozimi žrtvami, ki so smatrali svoji dolžnosti razširjati leđ resnice mej zatiranim ruskim narodom, o tem si lahko vsak razsoden človek, ki količkar poznastop ruskih biričev proti političnim zločincem, napravi svojo sodbo.

Neki surov častnik je zopet provzročil krvotilje mej sibirskimi prognanci. Ta zver v Sibiru ni dovolila, da bi prognanci dobivali od svojih prijateljev hrano na postajah, zajedno je pa tudi več šenski sloma oskrnila. Ko so prognanci protestovali proti tacemu divjaškemu postopanju, je ta izvržek človeštva zapovedal svojim vojakom, naj prognance postrele. Ali vojaki so bili bolj pametni, kakor v častniško uniformo oblečena baraba, ker so streljali v zrak. Narednik, ki je imel še iskrico človekoljublja v sebi, je brzojavil v Jakutsk na gosposko ter prosil naj se odpokličje brutalnega častnika. Gosposka je odposlala takoj častnika Hojmana, da prevzame poveljstvo eskorte. Ali prišel je prepozno. Ko je necega dne omenjena zver v človeški podobni hotela zopet oskruniti neko žensko, je prognanec Marka Minskij vstrelil surovega častnika. Sedaj so pričeli streljati vojaki. Več prognancev je bilo težko ranjenih, mej njimi tudi Minskij, prognanec Šac iz Vilne je bil pa vbit.

Slovenski garjevci.

Martin Matekovič oče. Martin Matekovič sin. doma iz Radovice pri Meškici. Oče dela v žičniški klavnici, sin pa v klavnici v Omahi. Josipina Račič, Franja Renc, Ana Klemenčič, Roza Retel, doma iz Kriške na Dolenjskem.

Nekateri naših somišljenikov mislijo, da je soproga g. Gerbajsa identična z Marijo Veber, ki dela kot garjevka v žičniški klavnici, ker se preje, dokler je bila še dekla, pisala Veber. To naziranje je popolnoma krivo, ker Marija Veber in soproga Gerbajsa nista ena in ista oseba.

Ameriške vesti.

Jasna razsodba.

Sodnik Hardy v Bostonu je razsodil, da se delodajalca ne more prijeti, če je prelomil pogodbo s strokovnim društvom, če tudi je delodajalec lastnoročno podpisal pogodbo.

Gospoda le tako naprej! Dokazujte ljudstvu predrzo in odkrito, da je današnja justica navadna razredna justica, da bođe ljudstvo še tisto trohico spoštovanja do zakonov, katero še ima popolnoma izgubilo. Ako sodniki proglašajo delavca brezpravnim, tedaj se morajo tudi zakone ljubečemu delavcu odpreti oči.

Kaj so zakoni, koliko so vredni ti zakoni, ako jih sodnik lahko kot staro in obrabljeno šaro postavlja v kot, ne da bi bil kaznovan za to, bode vprašal delavec, ki je pričel misliti?

Odgovoril bode tako-le: Zakoni so pajčevine za milijonarje in močgočne, močne verige za delavce in siromake, zanjke v rokah vlade. In če delavec pride do tega spoznanja, bode izgubil spoštovanje do zakonov, izvrševalce zakonov bode pa smatral škodljivim in nepotrebnim.

Armouru povsod nese.

Listi poročajo, da je mesarski kraj Armour pokupil vso pšenico ter je s podražanjem iste "zaslužil" v jednem dnevu \$1.000.000. Armour je vvidel, da mu mesarija vsled stavke klavniških delavcev ne nese, se je najprvo oprijel kupčije z jajci, sedaj je pa ti pridjal še kupčijo s pšenico.

Nasi ameriški kapitalisti računijo povsem dobro, ako se gre za njih nenasično žepo, ker vedo, da ljudstvo brez hrane živetni ne more. Ti ljudje napravijo vedno dobiček.

Ako ljudstvo ne je mesa vsled stavke, no tedaj bode kupovalo jajca in moko, ako neče gladu poginiti.

Ameriško ljudstvo to rokovnjaško delovanje kapitalstov mirno prenaša ter veruje korumpiranim, prodanim častnikom, ki priporočajo republikansko ali demokratično stranko, kar je v resnici eno in isto, le da sta imena različna.

Ameriški delavci! V jeseni glasujte zopet za kapitaliste. Kedar bodete tako iztrajani kakor delavci v stari domovini, morda se vam potem odpro vaše oči, da bodeste spoznali, kam so vas pripeljali vaši lažiprijatelji, ki vam priporočajo republikansko in demokratično stranko. Le tako naprej — propadnu se bližamo z bliskovito hitrimi koraki.

Rudarji zasuti.

V Ponsvillu, Pa., je zopet zasulo 4 rudarje v premogokopu Pine Hille. Kdor pozna roparsko pridobivanje preмога v Ameriki, vé, da je zasutje nesrečnih premogarjev zakrivila le požrešnost lastnikov premogokopov, ki v izsesavanju človeške delavne moči in roparskem izkoriščanju premogovim rovov ne poznajo nobene meje.

Unijska znamka je pekovskim mojstrom trn v peti.

Pekovski mojstri so sklenili na zborovanju v St. Louisu odstraniti na kruhu unijsko znamko iz zdravstvenih ozirov. — Glej! glej! Od kdaj pa pekovski mojstri tako skrbje za zdravje konzumentov? No, odkar delavci zahtevajo unijsko znamko na kruhu. Pošteni delavci ne kupujejo kruha, ki ni zaznamovan, da so ga naredili organizovani pekovski pomočniki. Mislimo, da so pekovski mojstri o tem že zadosti poučeni, zato je njih sklep na zborovanju v St. Louisu le bob ob steno.

Znižanje delavnih dni.

V Readingu, Pa., je družba "Reading Company" z oglasni naznanila, da bodo delavci v prihodnje v delavnih za lokomotive delali le po 8 ur dnevno in pet dni v tednu, vltvarji pa 8 ur dnevno in sicer le 4 dni v tednu.

Tako je dandanes v kapitalistični človeški družbi. Ako delavci zahtevajo znižanje delavnega časa, kedar je svetovni trg za kapitaliste vreden, tedaj so delavci puntarji, katere policaji s cepci pretepajo,

miličarji pa streljajo. Ako se pa bliža gospodarski polom, tedaj je pa v redu, če kapitalisti zapró tvornice ter delavce pomečejo na cesto, da tam gladu vmirajo. Delavci, kedaj se bodeste spametovali???

Iz dežele lopovov.

Organizovani rudarji so po svojih zastopnikih vložili tožbo proti županu Frenchu v Viktoru, predsedniku narodne banke in 60 tovarisem, ki so člani znane roparske Citizens Alliance. V obožbi se jim predbaciva, da so bili vodje pri nasilnem odgonu organizovanih rudarjev in da so v dveh slučajih pričevali umor. — Najbrže se tem lopovom, ki so stebri današnje kapitalistične človeške družbe, niti las na glavi ne bode skrivil. Kdor misli dandanes v državi Colorado s sodišči priti kapitalistom do živcega, se proklete moti.

Ze takoj drugi dan je oborožena tolovajska četa, ki je v službi lastnikov rudnikov napadla krojača Hermana Hertza v Goldfieldu ter ga siloma odgnala preko meje. Zopet nov dokaz, da se rokovnjaški kapitalisti ne boje sodišč ne zakonov, ki so po njihovem mnenju le za to tukaj, da sodijo stavkujoče delavce.

Eugene Engley, katerega je oborožena roparska svojat v službi rudniških lastnikov pred 14 dnovi s silo izgnala iz Cripple Creeka, se je vrnil peš s puško na rami ter izjavil, da se bode branil do zadnjega dihleja, ako bi ga rokovnjaška svojat zopet nadlegovala.

Kmalu bi se pripetila nesreča.

Iz Newporta, R. I., nam poročajo pretresljivo novico: "Princeznja" Alice Roosevelt bi bila kmalu ponesrečila. Le za las je manjkalo, da ni ne avtomobil zadel ob necega drugega samovoznika, ki se v svoji oholosti ni pravočasno ognil avtomobilu "princeznje". Seveda, da ma se je takoj onesvestila, kakor je že to v navadi v višjih krogih. Ameriško ljudstvo pa samega veselja pretaka solze, da se "princeznjinj" ni zgodila kaksa nesreča, da je ostala zdrava in čila.

Zmaga.

V New Yorku so krojači, ki izdelujejo suknje in površnice dosegli popolno zmago: Okolu 2500 krojačev je stavkalo. — Tako j: povsod, kjer so delavci slojni v boju proti kapitalu.

Saj nismo družega pričakovali.

Sodnik Brentano je uslišal prošnjo mesarskih kraljev za izjemno odredbo; s katero je pokopana odredba čikaškega župana, ki prepoveduje dajati prenočišče garjevcem v klavniških prostorih. To smo tudi pričakovali! Ze lansko leto so nekateri republikanski pervaki želeli, da bi Brentano postal kandidat republikanske stranke za podpredsedniško mesto.

Mogoče je tudi, da po "dokazih", katere so mestni očetje vložili po svojih zastopnikih, g. Brentano ni mogel drugače razsoditi, ker so se ti "dokazi" opirali vsi na mestni stavbinski red, dasi so klavnice izven mestnega stavbinskega reda. Nevemo, zakaj demokratični mestni očetje niso posegli po mestnem zdravstvenem redu, ki odločno prepoveduje nastanjenje večjih množic v jednem stanovanju, ako je to nastanjenje za splošno škodljivo, zajedno pa brani odločno vsacemu sodniku izdati v tem oziru izjemne odredbe, ker se gre tu za splošnost? Demokratije in republikanci so si podobni kakor jajce jajcu. Navidezno se dobrikajo delavcem, ker so volitve pred durmi. V resnici pa tem ljudem ni delavec več, kakor tlačan, ki je zato na svetu, da množijo demokratičnim in republikanskim kapitalistom premoženje.

V jeseni ne bodo zavedni delavci glasovali ne za eno, ne za drugo kapitalistično stranko.

Republikanci so posegli globoke v žep.

Republikanci imajo pripravljenih to milijonov dolarjev za volilno borbo. 7 milijonov so dali razni trusti. Gubernor Odell je obdal države vslužbenca s petimi odstotki plače za volilni sklad. Se celo jetniški vslužbenca ječe Sing Sing morajo prispevati za volilni sklad.

Sedaj naj pa še kdo reče, da ne gredo republikanci edino s svojimi načeli v volilno borbo. Non olet! Ne smerdi bodo rekli naši podkupljivi meščanski časniki ter bodo obe roke pomnjali republikanskim korifejam, da jim nasujejo zlati novce v njih roke.

Pozdrav delavcem!

Delavec je edini človek, katerega jaz spoštujem. Delavec — naj bi se pisal vedno z velikimi črkami — mi je dal, kar imam; me naredil, karšen sem in kar upam se postati; njemu se zahvaljujem za vse, posebno za pamet, ker sem pričel spoznavati gnjilobo današnje človeške družbe in korist socializma za splošnost, ki bode dal zatiranemu delavskemu sloju politično in gospodarsko svobodo. Kakor iz neobdelanega kamna se razvije krasni kip, isto tako postane iz nevednega in brezbraknega delavca misleče bitje, ki stremi za najblajšimi cilji v človeški družbi.

Vsi delavci na svetu so odvisni drug od drugega — bodočnost je v rokah delavcev.

Delavski praznik je krasen dan — dan, ki daje delavcu prilžnost, da prične misliti s svojimi možgani, kaj je bilo, kaj je in kaj bode?

Pot je bila dolga, trnjeva in polna bolečin. Mnogo jih je padlo na ti poti, a nepremagljive delavske čete korakajo pogumno naprej po začrtani poti do cilja, do zmage. Ako danes pogledate v prihodnost, že vidite v daljavi na obzorju prve žarke vzhajajočega solca — socializma.

Sodrugri bodite srčni! Zmaga bode naša in mir bode še le nastal, ko bomo živeli v svobodi, enakosti in bratstvu.

Pravica in resnica sta na strani delavcev, ki bifejo ljuti boj s kapitalom za rešitev iz kapitalistične sužnosti.

Socialistična stranka in strokovna organizacije naj si danes podajo v trajno zvezo roke, da pojdemo združeni v boj proti skupnemu sovražniku delavstva, dokler si ne pridobimo zmage.

Na delavski praznik se spominjaj te žrtev v Homesteadu, Latimeru, Buffalu, Coeur d'Aleneu, Crotonu, Danu, Chicagu, Virdenu, Pariz, Leadvillu, Cripple Creeku, Victoru in Telluridu!

To so krvave bitke, ki so se vršile v preteklosti od strani delavcev za obrtno svobodo in družabno pravdo. Količno groznih in krvavih bitek nas pričakuje še v prihodnje?

Sodrugri, delavski praznik je dan, ki opominja na razredni boj, na volitve, dan, ki združuje vse delavce širom sveta v mednarodni revolucionarni vzajemnosti.

Delavcev širom sveta ne loči polit, ne vera, ne spol. Mi vemo, da naša srca bifejo za ista načela in stasre, kakor vseh proletarcev na svetu. Mi korakamo čvrsto in pogumno naprej po poti vzajemnosti, ki nas popelje iz sužnosti do človečanstva — svobode, enakosti in bratstva.

Eugene V. Debs.

Štiridesetdnevni post.

Ta umetniški čin se je že tolikrat ponavljal, da se dandanes nihče več ne ozira na njega. Dandanes se mnogo bolj postimo, kakor smo se postili pred leti. Mnogo se posti delavcev vsled izgube dela, malomarnosti in prezirljivosti; drugi zopet, ker so bolni na želodcu. Zadnjim navadno žledeod odpove prebavo jedil. Proti temu je Trinerjevo zdravilno, grenko vino edina pomoč, ker daje želodcu potrebno moč, da na lahko prebavlja zavžita jedila. Ta lek je izdelan iz naravnega vina in izbranih, krepihnilih zelišč, ki so znane, da delujejo na izborno prebavo. To zdravilo zaceli pokvarjene dele v želodcu, ponovi in ojači kri ter je priporočano kot najboljšje sredstvo v domači lekarni, proti žledečnim boleznim. Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu, Josip Trineru, 799 So. Ashland Ave., Chicagu, Ill.

KJE JE Franja Petrovič iz Borovnice. V Ameriko je prišla leta 1901 in biva nekje v Chicagu. Kdor ve za nje naslov, naj ga blagovoli naznaniti upravitelju "Glas Svobode".

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

Prvi svobodni list za slovenski narod v Ameriki.

"Glas Svobode" izide vsaki petek za celo leto \$1.50 za pol leta 75c

ZA EVROPO: za celo leto \$2.00 kron 10 za pol leta \$1.00 kron 5

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Naslov za dopise in pošiljate je sledeči:

"Glas Svobode" 563 Tarpot St. Pilsen Sta. Chicago, Ill.

Dopisi.

Vera je zasebna stvar.

"Vse vere 'indake' imeni so enake. Najboljše vero, mislim, pa ima, kdorkoli naj pomaga bratov avolin, kdor ljubi bližnjaka, le duša stva."

Nemška in avstrijska socialna demokracija se drži načela, da je vera zasebna stvar vsacega posameznega socialista. Včasih kako socialno demokratično glasilo svečano izjavlja, da se socialna demokracija z izjavo vera je zasebna stvar še ni odrekla pravici do boja proti farskemu gospodstvu. To je pa tudi vse, kar socialna demokracija stori proti vražoverstvu.

Ta izjava dokazuje, da se avstrijska in nemška socialna demokracija bojuje le proti produktom vražoverstva, da se ne dotikata vere — vira teh produktov, da se bojuje izruvati zlo s korenino, ker bi s pobijanjem vira vražoverstva izgubili precejšno število strankarskih sodrugov, ki so se "prepričani" o enakosti, bratstvu in svobodi v nebesih.

Nemška in avstrijska socialna demokracija sta vsled te taktike pomnožili svoje čete, nabrali sta ogromno število strankarskih sodrugov. Pri zadnjih volitvah v Nemčiji je naraslo število socialno demokratičnih glasov na 3 milijone.

Sedaj pa je treba vprašati: So li ti 3 milijoni nemških strankarskih sodrugov tudi socialisti? Ali so ti 3 milijoni strankarskih sodrugov pripravljani že na tem svetu darovati vse za svoje ideale — enakost, bratstvo in svobodo? Ali so ti 3 milijoni nemških socialistov demokrati tudi prepričani sodrugji? — Ne!

Večji del teh ljudi so navadni nezadovoljniki, katere je socialna demokracija s svojo oportunistično taktiko in izdajstvom svoje načelne izjave zvalila v svoj tabor.

Ako nemška in avstrijska socialno demokratična stranka nočeti zgubiti ime revolucionarne stranke, potem morati opustiti oportunistično taktiko ter morati začeti boj proti veri, ki je največje sredstvo za poneumanjevanje ljudstva.

Verska socialistična slovenska družba je sploh nemogoča. Ljudje, ki verujejo v nebesa, bodo radovoljno sprejemali udarce, katere jim bode zadal kapitalizem, ker taki ljudje so še veseli, ako zamorejo z mukami in s trpinčenjem samih sebe služiti najboljši prostorček v nebesih. Taki ljudje so se vedno pokazali v bojih za boljše gospodarske razmere na tem svetu: kot slabi bojevniki, ker nočejo vsled kratkega življenja zemeljskih dobrot zapusti večnemu pogubljenju.

Ako se vpoštevamo, da nas vera najbolj ovira v boju za osvoboditev iz gospodarske in politične sužnosti, da je vera le produkt ljudi, ki peganja najlepše cvetke tam, kjer ljudje ne razumejo tolmachi vzrokov in nastanka prirodnih sil, in katero netijo le taki ljudje, ki hočejo živeti na stroške delavnega ljudstva, potem moramo odprto priznati: Boj veri do zadnjega dihleja!

Bruno

Iz Pittsburgha, Pa.

Gospod Kranjc, ki je še dobro v spominu vsem Slovencem in Slovanom v Pittsburghu je zopet strahil go našim mestu, da bi zasedel tukajšino faro. Kranjc je najbrže pozabil na svoje stare grehe v Pittsburghu ter upa, da smo tudi Slovenci v Pittsburghu in okolici tako slabe glave kakor je on.

Mi želimo Kranjca vse dobro v So. Chicagu, kjer so mu baje postala tla prevročila pod nogami, ker drugje bi ne moglevali da naj za sprejemno zopet kot "dušnega" pastirja v svojo sredo. Gospod Kranjc ostanite le tam, kjer ste.

Mi smo vas sili za vselej, kajti v Pittsburghu in okolici ste si postavili z vašim delom večkratjen spomenik, na katerem stoji zapisano: "Bog nas varuj vseh nadlog in taci župnikov, kakor je bil Kranjc."

Več župljanov.

Iz Glenwood Springs, Colorado.

Večje število garjevcev, vsi rododom Slovenci so prišli nekaj tednov sem iz Aspenu ter so v raznih rudnikih pričeli delati kot garjevci. Razum enega so vsi člani katoliškega društva "sv. Barbare" J. S. K. Jednote. Očitno je, da J. S. K. Jednota, ki je v rokah slovenskih duhovnikov, vzgaja garjevce, ki s svojim grdim garjevskim delom kradejo kruh poštemim delavcem. Ako se plače znižujejo po rudnikih, vsaj vemo, kdo je zakrivil tatvino na delavske žepce, kdo vprospustuje delavske plače v Ameriki. Nihče drugi, kakor slovenski duhovniki, ki imajo odlični vpliv v omenjeni Jednoti. Ti ljudje so zakrivil, da Američani proklinjajo slovenski narod, da pravijo nam Slovencem, ker stavka bi bila uže davno končana, da ni slov. garjevcev: "You are a son of the scab nation." (Vi ste sin garjevskega naroda.) Zakaj naj bi bil ves narod slovenski radi naših slovenskih nebeskih agentov osramočen v oči Američanov?

Slovenski delavci, ki imate še iskrico narodnega in človeškega ponosa v sebi, slovenski listi, ki niste še padli na nivó "Nove Domovine" in ki trdite, da ste prijatelji slovenskih delavcev in da ljubite slovenski narod, učite slovenske delavce, da je najbrže lopovstvo na svetu, če delavec odje družemu delavcu delo, ki se bori za zboljšanje že itak slabega in žalostnega gospodarskega položaja.

Koncem se omenim, da neki Anton Plut, po domače Lužar, ker povsodi lužo pusti za sabo, opravlja v Colbesen službo pinkertonca. — Fej!!! Slovenski opazovalec.

Zakaj je zmanjkalo premoga v peklu?

Pravljica. Spisal T. Reger, prosto poslovenil Josip Logačan. Blizu Viktora v Coloradi, kjer so lastniki rudnikov napravili dinamitni napad na železniško postajo "Independence" zija velik prepad. Človek lahko gre navzdol kaci 100—200 jardov, ali naprej ne more, ker je globočina neizmerna. Stari ljudje pripovedujejo, da so tam Indijanci nekaj belokozcem trgali kozo raz glavo, mrtva trupla pa metali v prepad. Tam v tistem groznem prepadu je baje kraljestvo hudičev in njegovih pomagačev.

Necega dne je sedela hudičeva stara mati ob vhodnu na trinožnem stolu ter pazno čitala "Novo Domovino", kojo morda pater Slepac ureduje.

Stara grešnica je od veselja cmokala z ustnicami. Večkrat si je obrisala očala, da bi videla boljše čitati, zajedno pa vskliknila: "Hihhi! To je list. Če bodo ljudje po tacem-čtivu-segali, bodo kmalu vsi ob pamet. Da bi si le vsi Slovenci naročili ta izvrstni list, potem bodem imela vedno dovolj družbe v peklu. Da, to bode življenje! Hihhih!"

Ko se je stara vlačuga nasmejala, je pazno čitala nji toliko priljubljeni list. Nenadoma plane kviško, kakor da bi jo bil pičil gad in mej strašno kletvijo pljune trikrat ogenj in žveplo v steno in zavpije na glas, da so se tresle vse stene v prostranem peklu:

"Adrumelek! Pridi brzo sem-kaj!"

Adrumelek je bil vnuk starke in se je imenoval po jezuitu, kojega so že najdlje pekli v peklu. "Kaj hočeš, stara mamica," je vprašal Adrumelek držeč velikanske razbeljene klešče v rokah. "Jaz moram oščinati še necega kranjskega farja, ki je ravnokar prišel v peklo. Povej na kratko, kajti klešče se bodo ohladile."

"Sem poglej," rekla mu je starika in kazala mu je list. "Ti prokleti socialisti že zopet stavkajo, le čitaj "Novo Domovino". Premog se draži. Kaj bode s pelcom?"

Hudiček je malo pomislil, potem pa imeti:

"Čakej. Jaz bodem sam jel kupovat premog. Ako ga ne dobim za staro ceno — potem —" Skremžil je obraz tako grdo, da je bilo videti, da posestitke premogokopov slaba čaka.

"Prav imáš sinček," rekla je starika. "Pojdi in pripelji mi enega samega teh malo pridnežev."

Hudiček je oblekel frak, cilindar in rumene rokavice. Rep in robove je odpel ter jih shranil v omari za lepoticje.

Ali prokleta se je zmotil, če je mislil, da pojde kupčija gladko od rok. Posestniki premogokopov so napravili trust in nihče mu ni hotel dati popusta. Hudič se je 14 dni letal po grešni zemlji, a kupil se ni kosček premoga.

Petnajsti dan se je prijavil pri Rockefelleru.

"Zdravstvuj," zavpil je Rockefeller ter mu hitel nasproti.

"Dobro jutro brat!"

"Kaj brat," je vprašal zategnjeno Rockefeller.

Sedaj je podal hudič vizitnico Rockefelleru. Rockefeller se je močno vstrašil. Misli je, da je prišla zadnja ura.

"No, gospod milijonar," se je rogala hudič, "ali sva brata ali ne?"

"Ah, ljubi gospod hudič," jadicoval je Rockefeller, "pusti me še živeti. Vprav sedaj sem začel se le vživati veselje na tem svetu."

"No, opustimo to. Jaz sem prišel le zavoljo kupčije. Jaz hočem nekoliko tisočev ton premoga kupiti. Ako boveda sklenila vgodno kupčijo, vam bodem pustil živeti še mnogo let."

Sedaj se je Rockefelleru odvalil kamen od srca. Ali takoj si je mislil:

"Le, počakaj ti cigan. Jaz ti bodem že pokazal, da smo lastniki premogokopov pametnejši nego si ti."

Zapovedal je prinesiti buteljko slabega žganja. Svojemu ravnateljju je pa šepnil nekaj na uho. Ko je bilo žganje na mizi, se je vsedel poleg hudiča ter pričel razgovor o kupčiji.

"Vi torej potrebujete premog? Veseli me, da ste se obrnili do mene. Zaupno vam povem, da vam bodem najboljšo postregel."

"To je lepo. Mi dva boveda kmalu gotova. Mi plačamo sedaj isto, kar smo plačevali pred stavko. Ali nam hočete premog prodajati za staro ceno?"

"Ne gre, ljubi moj," je odgovoril Rockefeller.

"Ako ne, pa ne," je rekel hudič. "Ne bode te zamerili, ako pripeljem k vam mojo staro mamico."

"Vaša častita stara mamica še živi?" vprašal je začudeno Rockefeller poln strahu. "Recite ji, da ji pošljem najbržeje pozdrave, da bi ji rad prodal premog za staro ceno, a ne morem. Kdor premog prodaja pod ceno, temu naloži trust občutno globo."

Hotel je še hudiču pripovedovati o slabih kupčijskih razmerah, o poželjivih socialistih, kar so se odprla vrata in v sobo je stopil ravnatelj z brzojavko v roki. Rockefeller je prečital brzojavko ter rekel hudiču:

"Ljubi brat, zopet nesreča. Mej tem, ko sva se pripravila je šla premogova cena zopet kviško. Ako bi se bila preje dogovorila, bi vi napravili lep dobiček."

Hudič je planil po konci, pljuval je ogenj in plamen:

"Najbolje je, če tebi in vsem tvojim tovarisem zlomim tilnik."

"Gospod brat, čemu ta razgovor," je odgovoril Rockefeller. "Dovršiva brzo kupčijo, kajti premog se lahko zopet podraži. Da spoznate mojo dobrohotnost, vam bodem prodal premog za staro ceno, da le vi plačate globo."

Govoril je toliko časa hudiču, da ga je omamil, da je hudič vsaki stvari pritrđil. Uro kasneje se je vrnil hudič močno pijan v peklo. Pil je bratovščino z Rockefellerom, Rockefeller mu je pa izpraznil žepce.

"Vendar si prišel, ljubi sinček," je rekla hudičeva stara mati. "Kako si opravil?"

"Ne vprašuj," je odgovoril hudič. "Ako se primerjamo z nekaterimi ljudmi, smo mi še pravi revčki na duhu."

"Kaj pa je?"

"Ves denar so mi nobrahi. Dobro, da sem rozičke in rep hirani doma, drugače bi mi bili še to nobrahi."

"Premog si pa vendar dobil?"

"Seveda, pa za kakšno ceno!"

V tem trenutku pa prisopihla njegov brat Lucifer in prične kričati:

"Ti beidak. Ali je to premog? Saj noče goreti. To je kamen..." Rockefeller je hudiču prodal kamenje mesto premoga. V peklu niso mogli več kuriti in zaprli so ga. Izpustili so vse farje, tatove, razbojnike in rokovanjace. Le-ti so dobili kmalu delo povsod kot stavkolomej — garjevci.

John Meden na 285 Wilson Ave. je zastopnik "Gl. Sv." za Cleveland in okolice. Njemu lahko vseh zadevah vsakdo zaupa.

Ker je Ivan Medenu vsled njegove trgovine nemogoče, da bi obiskoval posamezne rojake, se prosi vse somišljenike, če imajo kako opravilo glode "Gl. Sv.", da ga posetijo na njegovem domu.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicagu, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v Naročni dvorani na 587 S. Centre Ave.

John Duller, tajnik, 12 W. 25th St., Chicago, Ill.

Društvo "Bratstvo" št. 4 S. N. P. J. v Steel, O. ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih brata John Rebola v Steel, O.

Društvo "Naprej" št. 5 S. N. P. J. v Clevelandu, O., ima svoje redne mesečne seje vsaki prvi četrtek v mesecu v prostorih brata J. Medena zvečer ob 8 uri. Anton Benedik, tajnik, 1778 St. Clair St.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih brata Frank Miklavčiča na Sygen. V mnogostevnem pristopu k omenjenemu društvu vabi Odbor.

Društvo "Bratoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v društvenih prostorih na 1049 Green Bay Ave.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v So. Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v društvenih prostorih na 1049 Green Bay Ave.

Društvo sv. Petra in Pavla. J. S. K. J. pozivlja tem potom vse svoje člane, da se redno vdeležujejo sejd dne 18. vsacega meseca v društvenih prostorih 1207 S. Santa Fe Ave., PUEBLO, COLO.

Bratsko društvo "Sokol" J. S. K. J. ima vsako tretjo nedeljo v mesecu svoje redne mesečne seje v društvenih prostorih na 315 Northern Ave. Kdor vstopi v društvo do dne 31. dec. t. l., ne plača vstopnine. Društveni zdravnik je dr. Chr. Argyr, 1210 Berwind Ave. Za mnogobrojni vstop se priporoča Odbor.

Somišljeniki naročite in priporočite "GLAS SVOBODE"

Somišljeniki in sodrugji v večjih slovenskih ameriških naselbinah, ki žele slovenskega govornika, naj se obrnejo na stranknega tajnika, sodr. William Maily, National Secretary, 269 Dearborn Street, Chicago, Ill.

Ali ste že preiskali Idaho? Po pravici jo nazivljemo zemljo bodočnosti

V poljedelstvu, vohah, rudah pa bode kmalu ne prekošana.

NJE PODNEBJE JE PRAVI IDEAL.

Ali se hočete bolje počuti o državi? Če isčete nove domovine za poljedelstvo, tedaj pišite nam. Ako vas zanimajo premostki in rudniki v našem tako zvanem "Thunder Mountain folder" potem pojditne in prepričajte se na svoje lastne oči.

D. E. BURLEY, D. S. SPENCER, G. P. & T. A., A. P. & T. A. Oregon Short Line R. R., Salt Lake City, Utah.

NAZNANILO.

Naznanjava rojakom, Hrvatom in drugim br. Slovanom, da sva kupila veliki, splošno znani

.....SALOON.....

pod imenom "Narodna dvorana," sedaj "Slovenski Dom". Priporočava c. občinstvu, sosebno raznim društvam veliko plesno dvorano za razne zabave in druge dvorane za društvene seje. V saloonu "pool table" in glasovir. Točiva pristano pilzensko pivo in drugo izborno pičajo. V istih prostorih otvorila sva tudi vinarno. Točiva izborna kalifornijsko, Trinerjevo in druga bela in rdeča vina, rdeči burgundec, beli tokajec, risling in druga fina vina se dobe pri naju na debelo in drobno.

Potniki dobe pri naju prenočišče in vao postrežbo. Vsi dobro došli!

MLADIČ BRATJE 83—587 S. Centre Ave. na vogalu 18. cesti. TEL. LOOMIS 498 Chicago, Ill.

URBAN BRO'S

pogrebniški. 393 W. 18th. St. Chicago, Ill. CENA IN DOBRA POSTREZBA

Ako hočeš imeti fine slike, idi k fotografu LIEBICH-u 80-86 Euclid Ave. Cleveland, Ohio.

Ali hočeš biti moj sodrug?

Moj mesečnik sedaj pokriva vse troške. Prejemem toliko denarja kolikor ga potrošim. Odkar izdajam mesečnik "Wilshire", še nisem mogel kaj slonega trdit. V podjetje sem vložil \$100,000., a ti so sedaj tu.

Sodrugji, ki me poznajo, vedo, da moja želja ni kopičiti denar, temveč pospeševati socialistično propagando.

Kako se to najbolje vraš? Po daljšem premišljevanju sem prišel do zaključka, da je najboljša, ako se mi pridruži še kaci 5000 socialistov ter se skupno lotimo teškega agitatoričnega dela, ako hočemo, da bode socialistična agitacija imela v najkrajšem času velikanski vspeh.

Ali malo je socialistov, ki bi imeli potrebni denar za delnice. Ali jaz sprejemem sodruge kot delničarje, če tudi nimajo potrebnega denarja.

Kdor hoče izvedeti za pogodbene točke, kdor hoče vedeti kako lahko dobi delnico vredno \$10 s petimi odetki letnih dohodkov moje naloženega kapitala, poleg pa tudi volilno pravico, naj nemudoma piše meni v New York.

GAYLORD WILSHIRE

urednik

Wilshire's Magazine, New York, N. Y.

125 East 23rd Street.

SLIKA PREDSTAVLJA uro za dame. Pokrovi so pretegnjeni z zlato Gold filed, jamebni za 20 let. Kolesovsje na razpologo Elgin ali Waltham. Zdaj samo \$12.50

Mož osreči svojo ženo in kupi ji uro za božično darilce.

Jacob Stonich 89 E. Madison St. Chicago, Ill.



Čemu pušiti od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močre se popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL. Telefon Morgan 433.

Najboljši svetovni obiskovalci

so na dobičku ako potujejo via Denver in Rio Grande železnice preko Rocky Mountains okraja v Colorado, Utah ali thooceansko obrežje,

ki ima največ krasnih razgledov, gorskih slik, mineralnih studencev ter za lov in ribarstvo tako ugoden kraj, kakor nijedna druga progna na svetu.

Zdravo coloradsko podnebjje je posebno mikavno za poletne počitnice. Zdravišča — Manitou, Colorado Springs, Glenwood Springs in Salt Lake City so svetovno znana. Znižane cene v Colorado Springs in Utah na vseh progah s primernim izstopom v coloradskih in zapadnih mestih.

Brzovlaki iz St. Louisa, Chicage v Colorado, Utah in californijska mesta. Elegantni jedilni vozovi, postrežba a la carte na vseh brzovlakih.

Najlepše ilustrovane knjižice se na zahtevanje razpošljajo zastoj.

S. K. HOOPER, G. P. & T. Agent, Denver, Colorado.

SLOVAN K SLOVANU!

LETO JE TU!

Naša bogata zaloga unijskih najmodnejših oblek in povrnikov je popolna. Vsa obleka je izdelana od unijskih krojacev in so najmodnejše in največje na trgu. Pri nakupu oziroma naročilu te nove zaloge smo dali posebno pozornost na to, da bi te naše obleke najdalje v modi ostale in da bi cenj. odjemalcem, kakor smo dosedaj, tudi v bodoče ugajali. Cene naših oblek in povrnikov so

OD \$6.00 DO \$20.00

Izvolite si naročiti najmodnejšo obleko ali povrnik? Nasa večletna skušnjava v tem poslu vam jamči, da vam napravimo po vsi volji in okusu obleke in povrnike iz naše velike zaloge vsakovrstnega domačega ali importiranega sukna za tako nizko ceno, kakor nijer drugod. Naročena obleka ali povrnik od \$12.00 naprej.

J. J. DVORAK & CO. UNION CLOTHIERS & TAILORS. 598-600 BLUE ISLAND AVE.

Govorimo slovensko. Vprašaj po številki 10

Somišljeniki naročite in priporočite svoje časopis.

Socializem je postal sila, s katero morajo računati vse stranke.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.



s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 566 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Podpredsednik: MIHAEL STEUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
I. tajnik: MARTIN KONDA, 563 Throop St., Chicago, Ill.
Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 563 Troop Str., Chicago, Ill.
Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.
Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
Porotni odbor: JOS. DULLER, 416 Washburn Ave., Chicago, Ill.
 MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOB MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Bolniški odbor: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
 JOS. DULLER, 416 Washburn Ave., Chicago, Ill.
 ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; **denarne posiljlatve** pa blagajniku Frank Klobučarju.

OBVESTILO.

Na razna vprašanja društev in članov S. N. P. Jednote odgovarjam to — le: Kdor je po društvenih pravilih začasn odstavljen (suspendovan), se ni izključen. Ako pri prihodnji seji, to je tretji mesec, poravnava svoje dolžne mesečne doneske, v čem zopet vse pravice, katero je imel pred začasnim odstavljenjem.

Nikakor pa ni v redu, če je kdo začasn odstavljen, da potem naznanji svoj odstop, ker je po društvenih pravilih že itak izključen, ker ni za tretji mesec poravnal svoj dolg.

Velika razlika mej S. N. P. Jednoto in družimi jednotami leži tudi v tem, da pri družih jednotah posamezna društva izplačujejo bolnišnično podporo mej tem, ko jo S. N. P. Jednota izplačuje sama, poleg pa še usmrtnino.

Vsed tega se prosil člani raznih društev S. N. P. J., da pravočasno poravnajo svoj dolg v krajevnih društvih, ker le potem je mogoče, da tudi krajevna društva ob določenem času obračunajo z orednjim odborom jednote.

Nadalje se zahteva, da vsi zastopniki krajevnih društev nemudoma dopošljejo listine za varščino orednjemu odboru, ker drugače je nemogoče doposlati zastopnikom bolnišnično podporo ali usmrtnino.

MARTIN KONDA I. r., tajnik.

RAZNO.

Štrajk vstuzbenecv električne cestne železnice v Ljubljani.

V Ljubljani so zastavali vstuzbenecv električne cestne železnice. Zahtevali so odstranitev priganjača — preglednika Podreberska in da se sprejmejo vsuzbenecv nazaj v službo, ki so bili po neuloznem odpuščenju. Stavka je bila po treh dneh popolnoma izgubljena, ker je bilo mej 25 vsuzbenecv 11 garjevecv, ki so snedli svojo dano besedo. — Delavci, kedaj se bodele spametovali?

Farška nesramnost.

V farovžu v Bevkah so se godile take svinjarje, da jih seveda ne moremo popisati, nego smo one dni le namignili, za kaj se gre. Čim je bevkski božji namestnik izvedel, da so se ali farani proti njemu pritožili, je začel s priznice rohniti, da se je ljudem kar tema delala pred očmi. Iz pridig na zadnje nedelje naj navedemo nekaj zgledov, kako je ta "božji namestnik" oznanjal božjo besedo: "Vse Bevke se bodo razrušile, ne kamen na kamnu ne bo ostal, in tudi letošnja suša je le nastala, ker se Bevcani v farovski zadeve mešajo." Torej, ker so se Bevcani pritožili, da se gole v farovžu nezasišane svinjarje, zato jim je njih dušni pastir naznanil, da se Bevke razrušijo. Bog jih je kaznoval s sušo, ker ne trpe svinjarij v farovžu! — Posestnik Martin Smuk je pred 30 leti ponesrečil. Pred nekaj tedni je fajmošter na priznici napadel sina tega že 30 let mrtvega posestnika in mu očital, da je hudič njegovega očeta tako hitro vzel, da ga fajmošter še v sveto olje ni mogel dati! — Dalje je rekel: "Bevcani gredo v Ameriko kot ponižne ovce, nazaj pa pridejo kot tigri ali pa levji." — Nekega posestnika, ki je doma na Vrhniki, a se je priženil v Bevke, je na priznici imenoval "vršenski kugo", samo ker je mo bil obsojal farovške svinjarje, posestnika Dolmarja je imenoval črnega hudiča in farizeja, deputacijo, ki je šla k dekani na Vrhniko prosit, naj naredi konec svinjarijam v bevkem farovžu, pa je imenoval na priznici črne duše in izvržke človeškega rodu. Posestnika Janeža, ki je pred 20 leti tožil fajmoštra zaradi žaljenja na časti, je zdaj tudi na priznici napadel in ga imenoval tistega preganjalca (fajmoštrovega), ki je pred kratkim iz pekla ušel. — Take so bile zadnje pridige v cerkvi na Bevkah. Očitno je, da so bile njegove pridige javen škandal prve vrste in le pohlevnosti Bevcanov se ima mo zahvaliti, da ga ljudje nišo za usesa potegnili s priznice in ga zaprli v svinjak. Ljudje so do skrajnosti razburjeni. Kako pohujšanje so razvročile te pridige, kaže naslednji slučaj: Nekd posestnik, hoteč se prepričati, je li njegov toletni sinko razumel fajmoštrovo "pridigo", je po maši fantiča vprašal: Kaj so danes go-

spod fajmošter pridigovali? Sinko mu je odgovoril: Fajmošter so rekli, da ste vi "ta veliki hudič", sosed je "ta mali hudič", N. N. pa "ta srednji hudič".

Katoliški far obnored na priznici.

V Vipavskem Sv. Križu imajo kapucinski samostan, kamor prihiti na Porcijunkulo mnogo ljudi. Letos so bili povabili za pridigarja nekega nunca menda iz Kranjske. Prišel je in začel pridigati. Na dolgo in na široko je razkladal vero in brezvero, napadal pa je največ Vipavce. Rekel je: Marsikdo se pogubi, kdor ne veruje v nas, v škofo in papeža; edino mi smo, da resnico govorimo; ako nam verujete, boste izveličani, drugače pa pogubljeni; ako vam mi ukažemo, da se vrzite s strehe, in ako se tudi ubijete, naša sveta vera vas izveliča; ali ni boljše iti z vero v nebesa nego brez vere v pekel? Glejte Vipavce, kdo jih je pripravil do brezverstva? Hudobni duh, brezverski časniki in spisi, tako da bi mi kmalu nič ne veljali na svetu. Torej kristjani moji, ogibajte se Vipavcev, brezverce, ker oni so nevarni element sveti veri. Končal je pa s pripombo o večnem pogubljenju. V pridigi je napadal na grd način tudi učiteljstvo. Po pridigi se je slišalo v družbi kranjskih ženic, ko so se pomenkovale: Oh, botra, kaj je na Vipavskem? Glejte samo brezverstvo. Ne pustim več noga iti po vino na Vipavsko, ker se bojim, da bi tudi on ne postal brezverec. V družbi moških pa se je čulo: Par "štamperlov" ga je ta nunc danes preveč spil. Bilo pa je tudi mnogo ljudi, ki so v jezi in ogorčenju govorili o pridigi. Za potrebi dež so imeli prositi, ne pa politikovati v cerkvi, obrekovati Vipavce pa povzdigovati samega sebe! Ošaben in napihnenj mora biti oni pop, ki se je tako povzdigoval ter zahteval, da se mora verovati v duhovnike, škofo in papeže, ker le oni so, ki govorijo resnico; ako se njim veruje, bodo zveličani, če ne pa pogubljeni! Ha, kaj ne zasluži tak človek, da bi se ga z bičem pogrnalo iz cerkve? Take vrste ljudi, farizeje in lažnive pismonke, je preganjajl Kristus, in če bi danes stopil na zemljo v človeški podobi, bil vesel bič pa pregнал take znorele farje! Veruje se v Boga ne pa v grešnega popa, v škofo in papeža! Obrekovanje Vipavcev z brezverci in klie, da naj se ogibajo Vipavcev, pa je dobro preračunjena hudobija in škodljivost. Škodovati hočejo Vipavcem, zatogadel je v cerkvi hujškal ljudi proti njim. In ženice so prav razumele namig, ker so rekly, da ne pustijo možem na Vipavsko po vino, da ne postanejo brezverci! Ze tako prede trda vinogradnikom, sedaj prihajajo pa še pridigarji, ki v cerkvi naročajo, da naj se ogibajo Vipavcev. Naravnost škodovati hočejo Vipavcem, pa je za to, ker si izmisljujejo, da so brezverci. Pop v Sv. Križu si je izmislil ter se zlagal, da so Vipavci brezverci,

samo da je pokazal svojo škodljivost do ubogega kmeta. Tu se vidi, kakje prijatelje ima kmet celo v cerkvi! — Mi svetujemo farjem vseh ver naj gredo na najvišjo streho in naj poskačejo na tla, bodo vsaj hitro v nebesa prišli, o katerih vedó toliko dobrega povedati. Narodni na tem svetu bodo pa rešeni najhujših pijavk in sleparjev.

Papež in krščanska morala.

Pred kratkim je izdal papež velevažno okrožnico o krščanski demokraciji. Evropsko časopisje je pisalo o tej okrožnici, ki je glede organizacije in smeri katoliške armade poleg "Motu proprio" gotovo najvažnejša odredba, kar jih je izdal sedanji papež. "Slovenec" se ni zdelo vredno, da bi bil kaj pisal o tej okrožnici. Nič drugega se mu ni zdelo vredno o njej zapisati nego besede "papež poravnava prepričanje v katoliški organizaciji italijanski". Tisto sleparjenje kakor z "Motu proprio" se ponavlja pri "Slovencu" tudi zdaj. Za vsako novo mašo, za vsak "spas" kakega kaplančeta in celo za "Menadžerijo v Gradšču" ima več prostora, kot za papeževe velevažne, ves svet zanimajoče dekrete. Ali ni to prezačno? Ali to ne kaže, kako šenklaški kaplanje papeža prezirajo, ali to ne kaže, da morajo ti "Slovenčevi" redakterji imeti slabo vest? Najžalostnejšo vlogo pa izvajajo tisti backi, ki se zbirajo okrog zastave sv. Mihelja. Papež izdaja velevažne ukaze glede krščanske demokracije, tem krščanskim demokratom je pa vse eno, kaj je na teh papeževih ukazih. In mi se nič ne čudimo, saj te reve nimajo pojma ne o krščanstvu ne o sočeljstvu nego slepo kot pravi backi — črni suknji, pa naj jih pelje kamor hoče.

Vesele bivše nune.

Odkar je francoska vlada odpravila več nepotrebnih samostanov, je najti po vseh večjih krajih bivše nune, ki jih sicer veže "duhovna" obljuba do smrti, vendar jih premaguje zapeljivo življenje. Tako je bila nedavno pri cerkveni slavnosti v Toulonu cela družba bivših nun, ki so razposajeno zajezile leseno konjice na karusljo. Marsikatera je že tudi zaročena ali vsaj mati in sp.

Farško gospodarstvo.

Zopet je šla rakom živigat duhovniška zadruga, to je "Hudska opekarna v Biljah na Gorškem". Produktivne zadruge uspejajo lahko, če imajo pošteno vodstvo, opekarna v Biljah pa je seveda moralna propasti, ker jo je vodil duhovnik Rojac. — Tako je povsod, kjer imajo farji gospodarstvo v rokah.

Listnica uredništva.

Alexandria: Kdor hoče postati ameriški državljan mora najmanj 5 let bivati v Zdr. drž. ter najmanj leto dni mora živeti v državi, v kateri je sodišče, pri katerem zahteva državljansko pravico. Vsaj dve leti predno postane državljan mora s prisego potrditi pri sodišču, da odpoze zvestost svoji stari državi. Ta odpovez so vključili, prosilec se pa izroči prvi list (first paper).

Ce je kdo pred 18 letom starosti prišel v Zdr. drž., tedaj lahko dobi takoj državljansko pravico, ko je 21 let star, ako je že pet let v Zdr. drž. Večinoma v vseh Zdr. drž., izvzemaj nekatere države na Zapadu, imajo naseljniki pravico do vdeležitve pri volitvah, se le tedaj, ko dobe državljansko pravico. — A. Klemenčič Svoboda — prihodnj. Pozdrav! Vsem dopisnikom naznanjamo, da pričemo vse dopise, ki so izostali v prihodnji številki. Pozdrav vsem!

Ignac Magister v Bradocku sprejema naročnike in oglase za "Gl. Sv.". Njegov delokrog se razširja po vsi državi Pennsilvanija. Njemu lahko zaupa vsakdo v vseh zadevah "Glas Svobode".

Rojakom v La Salle, Ill. in okolici priporočamo našega zastopnika g. D. Badovinca, kateremu lahko zaupate popolnoma v vseh zadevah "Glas Svobode". Upravništvo "Gl. Sv."

C. gg. naročnike prosimo, da nam naznanijo vaelej tudi stari naslov, če se preselijo, da nam je možno točno odpošiljati list. Upravništvo "Gl. Sv."

POZOR ROJAKI!

Opozorjamo rojake, da nam bode knjižica "ZRTVE RAZMER" ali "ZAPISKI KRANJSKEGA KAPLANA", kmalu pošla. Kdor želi imeti knjižico, v kateri se slika pogubonosno delovanje nekaterih duhovnikov po imenu za naš narod, naj dopošlje 25c. na upravništva "Gl. Sv." in pošljemo mu jo takoj. Založnja, ki se opisuje v knjižici, se je zavzela na Kranjskem ter je povsem resnična. Uprav. "Gl. Sv."

Frank Schonta

Priporoča slavnemu občinstvu svojo prodajalno z modernim manufakturskim blagom na 873 W. 22. ulici na vogalu ulice Robey.

Zajedno prevzema vsa v krojaško stroko spadajoča dela, izdelnje fine in trpežne obleke po naročilih!

VS! DOBRO DOSLI!

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagu in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinojše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vseemu v zabavo služijo dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se v ljudno priporoča:

MOHOB MLADIČ
617 S. Centre Ave. blizo 19 ulice CHICAGO, ILL.

POSEBNO OBVESTILO.

Nova prekomorska vožnja čez sredozemsko-adrijsko morje, po protukuseni črti

Cunard Line

ustanovljena l. 1840.

Najstarejša prekomorska črta. S 26. aprilom je upeljala Cunard Line direktno vožnjo iz New Yorka v Trst in na Reko, s prestankom v Neapolju.

Ti izborni in moderni parniki z dvojnimi vijakom, zidani leta 1904, imajo nad 10,000 ton teže, odpljujejo iz New Yorka kakor sledi:

Slavonia (z dvojnimi vijakom) 10,605 ton teže, v torek 13. septembra.

Pannonia (z dvojnimi vijakom) 10,500 ton teže, v torek 27. septembra.

Ulltonia (z dvojnimi vijakom) 10,402 ton teže, v torek 18. oktobra, zatem redno vsakih 14 dni.

Povprašajte pri naših agentih o nizkih cenah in posebnih novih udobnostih v tretjem razredu. Agenti se iščejo v vsakem kraju. T. G. Whiting Mgr., Dearborn in Randolph Sts., Chicago, Ill.

Poskusite

najboljše unijske
A—B, X—Lent in
Criterion smodke
katere izdeluje

H. F. Aring

916 Payne Ave. Cleveland, O.

Postrežba točna. Cene nizke.

NAZNANILO.

Opozorjam slovenske trgovce—saloonarje in tudi drugo p. n. občinstvo na importirano brinje iz Ljubljane, iz katerega kuham sam najbolji brinjevec! Kdor hoče dobro kapljico brinjevca piti, naj se obrne na

John Kracker-jaj

1199 St. Clair Str., CLEVELAND, OHIO.

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu v Chicagu, kakor tudi izven Chicagi, da sem kupil lepo urejeno gostilno na 689 S. May Str. Chicaga, Ill.

Se priporočam za obilen obisk
John Košell.

Anton Sukle

PUEBLO, COLO. 604 S Santa Fe. Priporočam svojo gostilno, kjer točim vedno sveže pivo in žganje. TELEFON 692 Red in 373 Black

F. J. SKALA & CO

320—322 W. 18. ulica ČESKO-SLOVANSKA BANEK. Pošiljanje denarja, izmenjevanje tujih denarjev, izterjatev denarja in vrednostnih stvari po celem svetu, sosebno v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Ustavljanje plačilnih in drugih pravnih listin. Dodačina. Zastopniki družb: bremške, hamburške, antverpske, rotterdamke in francoske prekomorske—vožne črte. V New Yorku in ostalih evropskih pristaniščih sprejmo potnike naši zastopniki. V slučajih zadržanja oziroma zaprek potnikov, obrnite se na nas.

C. G. FOUCEK

586 Centre Ave. na vogalu 18. ul.

Najboljša česko-slovenska lekarna v Chicagu

V nji se nahaja tudi pošta, kjer je mogoče pošiljati novce po vsi Ameriki in v Evropo. Prodaja znanih in sprejemanje priporočenih pisem. Odprto po dnevi in ponoči.

Brzjavni urad na vse strani. Ekspresni urad, pošiljajo se kovčegi in drugo na vse strani Zed. držav.

V lekarni ordinirajo naslednji zdravniki: Dr. Martin Ivec, vsak večer od 6. do 7. ure; Dr. Štulik od 10. do 12. dopoldne in od 7.—9. zvečer; Dr. Kolar, Dr. Roth, Dr. Chvotal, in Dr. Čunat.

Ako ste bolni, stopite v mojo lekarno in pomagalo se vam boče.



ZA ameriko patentirane

Harmonike, izvrsno delo, se dobe samo pri Slovincu

203 BRIDGE ST. JOLIET, ILL.

500 mož potrebuje za Rainer-jevo pivo in Bourbon Wiskey piti, fine smodke kaditi in se veseliti.

Razpošilja staro belo in staro črno vino po 50 centov, ter star grape brandy po \$2.75 galon.

ANTON KRIZE, OAT HILL, NAPA CO. CAL.

KALIFORNIJSKO VINO

na prodaj. Pridelek farme Hill Girt Winery. Dobro črno in belo vino po 35 do 45 centov galon; staro belo ali črno vino 50 centov galon; risling 55c. Kdor kupi manj kot 50 galonov vina, mora dati \$2 za posodo.

Drožnik po \$2.25 do \$2.75 gal; slivovic po \$3 gal. Pri večjem naročilu dam popust.

V mnogobrojna naročila se pričoram

STEFAN JAKSHE, Box 77, Crockett, Cal.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure: od 9. zjutraj od 1. do 2. in od 5.—6. popoldne

Urad 631 Centre Ave: od 10—12 dopoldne in od 2—4 popoldne Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujete torej Slovana v svojo korist.

Resnica

je da je največja nesreča v Ameriki za človeki — bolezen. Ako je človek bolan nemore delati, in če ne dela nemore zaslužiti niti toliko, kolikor mu je potrebno za življenje, s čem pa more svojim, dragim, kateri so ostali v starem kraju pomagati?

Kadar je človek bolan — more se zdraviti. Najhujše se mu pa godi, ko je bolan in svojo bolezen neiskusnemu zdravniku toži, namesto da se tukoj obrne na najboljšega zdravnika, kateri jamči z svojo učestnostjo, da ga če gotova in popolnoma ozdraviti.

Zato rojaki Slovinci! Kadar ste bolni ali potrebujete zdravniške pomoči — poslušajte nas, ker mi vam o Vaše dobro priporočamo, da se obrnete na najboljšega zdravnika v Ameriki, in to je:

Prof. Dr. E. C. COLLINS, iz vseučilišča v New Yorku,

in to zato, ker je on jedini zdravnik kateri jamči za popolno ozdravljenje vseh bolezni brez da Vas osebno pregleda, ker njemu zadostuje, ako mo Vašo bolezen pisмено opišete.

Citajte! Nekoliko najnovejših zahval skaterimi se naši rojaki zahvalujejo da so popolnoma ozdraveli.

Dragi gospod Profesor!

V začetki moje bolezni hut mras meje stresu, večkrat potem pa huda vročina in bolela me je glava, noge i roke, napetost v trebuhu in nejemsem mogu hodit. Imel sem 3 zdrav nike in nič mi neso mogli pomagati. Potem se obrnem na Vas dr. Collins in poslali ste mi z krat zdravila in zdaj sem popolnoma zdrav.

Toraj se vam srčno zahvalim zato veliko dobroto. Usem Slovinci mojim rojakom bom govoru da ste vi nar bolši zdravnik u celli Ameriki in da ste zdravnik uperve vrste in vam ostanem hvaležen dokler bom na svetu živel.

Wainut Lake, Ark.

Zdej jest Anton Stamfel vam dam Maria Skusek, vejdit da sem ozdravel in da se popolnoma čutim zdrav. Ko sem za HOMESTEAD, Pa. Čel Vaša zdravila rabiti, takoj sem zdravel. Vskakem od mojih rojakov in prijateljev Vas čem priporočati in vam ostanem hvaležen kakor svojem največjem dobrotniku.

Anton Stamfel.

Prof. Collins jamči za popolno ozdravljenje vseh bolezni:

Kakor bolezni na plučah, prsih, želodcu, črevah, jetrah, mehurju, ledvicah, sreu, grlu, nervoznost v glavi, kašelj, mrzlica, prehlajenje, revmatizem, prelivanje krvi, otekle noge ali telo, vodenico, bolečine v krizu, zlato žilo (hemeroide), onemoglost pri spolskem obcevanju, izpadanje las, tifus, lešaj, tečenje iz ušes ali oči, gluhost, slepost, rak, hraste, garje in rane, šumenje v ušesih, ženske notranje bolezni, nepravilno prebavanje želodca kakor vse ostale notranje in zunanje bolezni. Prof. Collins je jedini kateri popolnoma ozdravi sušico in sifilis kakor tudi vse

Spolske bolezni pri možkih in ženskah. Ni bolnika, katerega nebi Prof. Collins naj si dede od katere spolske bolezni zmiraj, ozdravil.

Zato, ako bolujete na kateri bolezni smeraj, točno opišite isto v matericem jeriku in adresujte na

PROF. Dr. E. C. COLLINS, 140 W. 34th St., NEW YORK.

Prof. Collins vam če poslali zdravila, po katerih se gotoo popolnoma ozdravite! Bolezen gotovo nigdar več ne povrne.

Izza temnih dni.

(Sličice iz življenja raznih papežev.)

(Nadaljevanje.)

Rim je bil v tisti dobi samo torišče vlade in bogastva lakomnih papežev in protipapežev ter njih pristašev. Za vero in moralno se ta gospoda ni prav nič menila. Značilno v tem oziru je, da je mnogo krščenih Židov igralo v cerkvi veliko vlogo in da so časih imeli na papeškem dvoru prvo besedo. Židovski bankir Petrus Leonis je bil s papeži in kardinali napravil več kupčij in se je dal krstiti, da bi njegovi potomci imeli dobro karijero. Stari Žid je kakor z denarjem tako dobro tudi z vero spekuliral. Njegovi sinovi so se poženili s hčerami rimskih aristokratov in sinovi rimskih aristokratov so se trgali za krivonose, a petične hčere starega Žida. S fanatizmom pravega renegata se je ta židovska družina oklenila papeža Gregorja VII. in sin starega odedra je pod imenom Pierleone (Petrus Leonis) postal eden prvih mogočnikov v papeževi državi. Ljudstva ga je zaradi njegove strašne lakomnosti sovražilo, plemstvo ga je zaničevalo, a papeži so ga držali. Papež Urban II. je umrl v hiši t-ga svojega upnika in zaščitnika in vsi papeži so ga pripoznali kot rimskega konzula in kneza. In sreča je bila tej vseskozi pristno čifutski rodbini tako mila, da je eden izmed Pierleonejevih sinov postal papež, drugi patricij Rimljanov, ena hči pa žena Rogerja sicilskega.

Konaj je umrl papež Honorij, se je začel boj Židov za papeško krono. Ena stranka je tajno izvolila papeža Inocencija II., druga pa, podkupljena z židovskim denarjem, je izvolila Pierleonejevega sina kot Analekta II. za papeža, in ker je imel ta dosti denarja, se ga je tudi večina plemstva in prebivalstva oklenila. In vnel se je v Rimu ljut in krvav boj za papeško krono in umori, ropi in bogozkrustva so bili na dnevnem redu. Ta boj se je razširil po celi Italiji in vsa dežela je bila opustošena. Osem let se je Pierleonejev krivonosi sin vzdiral na papeškem prestolu, v tem ko se je njegov nasprotnik trudil, da bi ga odstranil. Krepko sta se ta dva božja namestnika psovala in drug drugega preklinjala z najzadnejšimi kletvami — narodi pa so trpeli in ginevali zaradi teh nevrudnih pa vzle temu nezmožljivih papeževih namestnikov. Po smrti Pierleoneja je bil sicer proti Inocenciju II. nastopil Viktor IV. kot protipapež, a se ni mogel vzdržati. Inocencij je bil pripoznan kot papež. Toda Roger Sicilski se ni hotel z njim sprijazniti in papež je uvideval, da ne bo imel miru, dokler se tega nasprotnika ne odkriža. Papež se je odločil za vojno. Roger pa se ga ni ustrašil, nego se pogumno in hitro polastil — papeža samega, in zdaj je moral papež pripoznati priropane Rogerjeve dežele kot njegovo legitimno last. Za to ceno je Roger rad varoval in ščitil papeža Inocencija. In ta je bil varstva res potreben, kajti v Rimu in v svoji lastni državi je bil papež vedno v nevarnosti. Prav v dnevih, ko je ta papež umiral, se je rimsko prebivalstvo dvignilo proti posvetnemu gospodstvu papežev, obnovilo rimski senat in razvilo republikansko zastavo.

Obnovitev rimskega senata se je zgodila proti volji cerkvenih poglavarjev. Duševni provzročitelj te revolucije pa je bil Arnold iz Brescije. Iz časovnih razmer se je razvilo stremiljenje odpraviti despotizem in politično gospodstvo plemstva, vzeti duhovščini vsa zemljišča in papežu posvetno državo. Plamen, ki je izhajal iz italijanskih republik je razjedal stebre, na katerih je slovel sistem plemškega in duhovniškega fevdalizma.

Arnold, Abelard in sv. Bernard so sodobniki in reprezentante velike kulturne drame. Arnold in Abelard sta bila sinova po političnem in duševnem osvobojenju hrepenceh meščanov severne Italije. Po temno-gledih dogmatičnih in političnih tiranij, kakor sta bila papež Gregor in cesar Henrik, so se oglašile močje, ki so s pogumno roko dvignili zastavo svobode in človekoljubnosti in med prvimi teh mož sta bila filozofični "krivoverec" Abelard in politični "krivoverec" Arnold iz Brescije.

Arnold je bil rojen začetkom 12. stoletja v Bresciji. Učil se je na Francoskem. Vrnivši se domov se je z vso vneto udeležil boja meščanov proti njihovemu škofu Manfredu. Ognjeviti Arnold je s svojimi navdušenimi govori razvnel ljudi proti posvetni oblasti papežev, škofov in duhovnikov, proti njih lakomnosti in nravnemu razuzdanosti. Ljudje so uvidevali, da je propadanja vere in nravnosti med duhovščino krivo največ to, da hrepene papeži, škofje in duhovniki po posvetni oblasti in po posvetnem imetju in zato so Arnoldu živahno in navdušeno pritrjevali, saj je bil celo papež Paskal II. to dekretiral. Pogumno je Arnold oznanjal svoje nauke, a škofje in posvetni bogataši so ga tožili v Rimu in Inocencij II., ki se je itak tresel pred republikansko stranko v Rimu, je hitro obsodil Arnolda kot krivoverca in mu ukazal večni molk.

Sv. Bernard je bil sicer velik nasprotnik Arnoldov, ali izpridenost škofov in duhovnikov je ostro bičal in je tudi ostro obsodil, da se duhovščina vtika v posvetne in politične zadeve. Sv. Bernard je v knjigi "de Consideratione" učil, da kdor služi Bogu, se sploh ne sme baviti s posvetnimi zadevami, in ostro je obsojal vse početje duhovščine. Arnolda pa je sv. Bernard preganjal, ker je bil Arnold tudi nasprotnik duhovske avtoritete papežev in gregorijanske hierarhije ter je o krstu in obhajilu imel boljše nazore kakor so bili ravno takrat prepisani. Sv. Bernard je naščuval papeža, naj ukaze Abelarda in Arnolda zapreti. Abelard, velik mislec, ki pa ni imel energije, se je uklonil in se sprijaznil s cerkvijo, Arnold pa je šel v svet — oznanjat svoje nauke. Našel je zavetišče v Curihu in kardinal Gvidon iz Castella, učencem Abelardov, ga je obvaroval pred preganjanji sv. Bernarda. Arnold je za nekaj let izginal in se potem nakrat pojavil med republikanci v Rimu.

Prisel je bil prepozno. Njegov prijatelj in somišljenik kardinal Gvidon iz Castella je bil l. 1143. izvoljen papežem (imenoval se je Celestin II.) a umrl je že pet mesecev po izvolitvi ter sploh ni bil vstanu, izvršiti kateregakoli svojih načrtov.

Njegov naslednik je 12. marca 1144. postal Lucij II. Njegovo vladanje je bilo kratko in nesrečno. Ljudstvo se je bilo dvignilo proti gospodstvu papeža

in se polastilo javne oblasti. Na papeževi strani so stali samo nekateri plemenitiši, ljudstvo pa je odvezlo papežu vse pravice v posvetnih zadevah. S tem je rimsko ljudstvo storilo tisti poskus, omejiti vpliv papeža zgolj na duhovske zadeve, kakor že za časa Alberta in pozneje še večkrat. Lahko se reče: Odkar je Rim kristijanski, je imel vedno boj s papežem, ker je papež vedno hrepel po posvetni oblasti, rimski narod pa se je te vedno branil.

Papež Lucij II. je na vseh koncih in krajih iskal pomoči, da bi naredil konec ljudski vladavi v Rimu, da bi ljudstvo spravil ob vsako veljavo in zadobil zopet vso posvetno oblast. Ker papež ni mogel nikjer dobiti pomoči, je zbral svoje čete in je sam šel v vojno proti ljudstvu. Oblegal je kapitol in ga naskakoval, a pri tem ga je zadel s kapitola vržen kamen v glavo. Kristusov namestnik je bil ubit — rimsko ljudstvo pa je vriskalo veselja.

Strahoma so se zbrali kardinali v cerkvi sv. Cezarja, da izvolijo novega papeža. Izvoljen je bil mnenih Bernard iz Pize, ki se je imenoval kot papež Evgenij III. Toda rimsko ljudstvo je novemu papežu zaprlo pot v cerkev sv. Petra. Ljudstvo je zahtevalo, naj se papež, predno bo maziljen in kronan, odpove posvetni oblasti in naj pripozna ljudovlado. Ljudstvo je to zahtevalo z orožjem v roki, a papežu je bilo več za posvetno gospodstvo kakor za vero in zato se ni udal. Spoznal je pa, da mu v Rimu ni obstanka, vsled česar je pobegnil v Viterbo, kjer je ostal osem mesecev. S tem se je rimskemu ljudstvu posebno zameril, kajti ljudstvo je bilo verno in je papeža pripoznavalo kot cerkvenega vladarja, le tega ni hotelo, da bi se papež in duhovniki vtikali v posvetne zadeve. Ko so papež in njegovi kardinali pobegnili, je nastala med ljudstvom silna nevolja. Kardinali so imeli takrat v Rimu že krasne palače, polne vsakovrstnega bogastva, med tem ko je ljudstvo lakote umiralo. Vsled ubege cerkvenih poglavarjev so miži sloji naskočili več kardinalskih palač in jih uničili ter poropali vse dragocenosti, ljudovlada pa se je postavila na stališče, da v Rimu nima v posvetnih zadevah nihče drugi ukazovati, kakor samo ljudstvo. Papežovo gospodstvo je bilo ljudstvo že odpravilo; sedaj je odpravilo tudi mestno prefekturo, zastopnico cesarske oblasti, češ, da vsa oblast izhaja samo iz ljudstva.

V tem času se je pojavil v Rimu Arnold brescijanski in z vso ognjevitostjo totil boja, da uresniči svoj socialni ideal. S svetim navdušenjem je oznanjal nauke, da papeža posvetne zadeve nič ne brigajo in da ne sme biti posvetni vladar. Papež je med tem zbral večjo armado in jo poslal nad Rim, obenem pa se je začel z rimskim ljudstvom pogajati, da bi dosegel z njim mir. Pogajanja so res imeli uspeh. Rimljani so pripoznali papeža in cesarjevega zastopnika, papež pa je zato moral pripoznati rimsko ljudovlado. Mesto je upravljal senat, v katerem so bili sami neplemeniti meščani in noben duhovnik, njegove sklepe pa so izvrševali prokuratorji, ki jih je senat vsako leto volil in ki so vodili v imenu ljudstva vse mestne zadeve. Vsi Rimljani pa so se zbrali vsako leto na kapitolu, da odobre postopanje senata in čujejo njega poročila.

Duhovščina in plemenitiši so bili rimski republikanci, čeprav jo je papež pripoznal, skrajno sovražni. Na vse načine so skušali oropati ljudstvo s tolikimi žrtvami pridobljenih pravic in papež jim je besedolomno pomagal. S tem si je papež nakopal toliko nevoljo ljudstva, da je moral leta 1146. zopet pobegniti iz Rima.

Novič se nastali v Rimu hudi dnovi, a ljudstvo je vztrajalo s čudovito poštvalnostjo v tem težkem boju. Zdej je tudi nižja duhovščina stopila na stran ljudstva. Arnold brescijanski jo je bil zbudil iz spanja, učec, da so vsi duhovniki enaki in da niso papež, kardinali in škofje prav nič več, kakor zadnji kaplan. Duhovščina se je tega pravilnega nauka z vso vneto oklenila in papež se je zaman trudil, da pogasi ta ogenj v cerkvi. Sicer se Rimljanom ni posrečilo dobiti pri cesarju pomoči in bili so leta 1149. prisiljeni skleniti s papežem mir, ali že čez sedem mesecev je moral papež zopet iz Rima pobegniti in tri leta ostati v pregnanstvu. Papež je ves ta čas preganjal Rimljane in vodil vojno proti Rimu in posrečilo se mu je l. 1153. skleniti z nemškim cesarjem pogodbo, po kateri se je cesar zavezal pomagati papežu, da zopet dobi Rim v svojo oblast. Rimljane, ki so vedno upali na cesarjevo pomoč, je to razdražilo in uprli so se tudi proti cesarju. Toda s tem so odbili od sebe mnogo zmernejših ljudi, ki so se zdaj sprijaznili s papežem. Ta se je vrnil v Rim in pripoznal senat in rimsko ustavo, kakor je bila l. 1149. vpeljana. Cesar ni mogel doseči z orožjem, je dosegel s sladko lokavostjo. Ko bi mu bilo usojeno daljše življenje, bi bil pač naredil konec ljudovladi, a prehitela ga je smrt. Umrl je 8. julija 1153.

Njegov naslednik je bil papež Anastazij IV., ki je v miru vladal do svoje smrti dne 3. decembra 1154. Bil je star mož, ki se ni za nič brigal.

Sedaj je zasedel papeški prestol Hadrijan IV., rojen Anglež, in bil takoj zapleten v boj z Rimljani. Papež ni hotel priznati rimskega senata, senat pa ni hotel priznati Hadrijana kot papeža. Hadrijan je upal, da s cesarjevo pomočjo umiči rimsko ustavo in spravi ljudstvo ob vse pravice. Hadrijan je bil tiranska natura, rojen za boj, ne pa za oznanjevanje vere ljubezni. Z vso odločnostjo je zahteval, da mora rimski senat Ar'olda brescijanskega iztirati iz Rima. Tudi njegova prednika sta to zahtevala, a brez uspeha. Ljudstvo je ščitilo "krivoverca" Arnolda tako, da je mogel mnogo let v rimskih cerkvah oznanjati, da se papež in duhovščina nima nič vtikati v posvetne zadeve in da nima papež nobene pravice do posvetne vlade. In kar je papež posebno bolelo, je to, da je Arnold to vse dokazal s svetim pismom in iz spisov cerkvenih očetov.

(Dalje prih.)

— Farji merijo dušo vsacega posameznika po dolarjih in centih. Naobratno pa izobraženci merijo delo farjev po zaalugah, katere so si pridobili za kulturo.

Se umrli Vega bi v slednjem oziru našel same ničle. — Uže pred 30 leti je dr. T. Hertza, ki je izdal znano knjizico "Freiland", pisal, da bi zadostovalo le 22 minut delati vsaki dan, ako bi vsi za delo sposobni moški prišli za delo. Ali do današnjega dne je tehnika velikansko napredovala, torej bi zadostovalo morda le 10-15 minut dnevnega dela.

Kljub temu je pa izkoriščanje človeške delavne moči ostalo še na istem mestu kakor je bilo pred 3 desetletji, ker naivni delavci se vedno pričakuje rešitve iz gospodarske in politične sužnosti od zgoraj.



Kako se počutite?

Ne tako izbornu, kakor pred par leti. Dozdeva se mi, da imate slabejši tek, da vaše mišice niso tako močne, kakor nekdanj, da izgledate starejši, kot ste v resnici, vaše obličje je velo. Vse to dokazuje, da vaša kri ni čista ali ni zadosti krepka za vzdrževanje telesa.

Trinerjevo zdravilno grenko vino

je edino zdravilo, ki vam more pomagati. To zdravilo pospešuje krvotok ter ohrani organe za prebavljanje v zdravem stanju.

Ozdravi vsaki želodec

Zdravi ljudje, ki si žele ohraniti svoje zdravje, bodo prepričali se, da je Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino edino zanesljivo zdravilo.

Trinerjevo zdravilno grenko vino deluje čudežno v želodcu. Daje dober tek in je v resnici najboljšo zdravilo za želodec.

Marketa Kozel
Tyndall, S. Dakota.

Se dobi v lekarnah in dobrih gostilnah

Jos. Triner,
799 S. Ashland Ave.
Pilsen Station
Chicago, Ill.

Trinerjevo zdravilno grenko vino je družbinsko zdravilo, ki vam vzdrži pri dobrem zdravju. Deluje popolnoma zadovoljno.

Jakob Košič,
Mammott, Pa.

Kedar koli potrebujete kako krepilno zdravilo za želodec, rabite Trinerjevo angleško krepčalo, edino želodčno grenčico, ki je delana iz naravnega vina.

Nobena stvar ni boljša, ako se občutite slabo po leti.

Največja slovenska tvrdka,
EMIL BAHMAN,
na 5808 Centre Ave., Chicago, Ill.



Pisite slovenski po brezplačni cenik.

JOHN FERBEZAR
629 S. Santa Fe Ave. PUEBLO,

Priporočam rojakom svojo novo, lepo urejeno gostilno, kjer točim vedno sveže Walterjevo pivo. Izvrstno žganje in fine smodke na razpolago.

MATIJA ERKLAVEC,

433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.
edini sloj, krojač v Chicagu, se priporoča rojakom v izdelovanju nove in popravljane stare obleke, katera bo izgledala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

Nazdar rojaki!

Slovencom in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in priste druge piščice. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča MARTIN POTOKAR,
564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon števil. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, John Koščička.

Wilke

Najbolji izmed vseh je Wilke-zanesljivi fotograf

391-393 Blue Island Ave. na vogalu 14th Pl.
Zenitvanske in slike v skupinah so naše posebne specialitete.

Phone Canal 287. Tvrdka vstanovljena leta 1883.

Ob nedeljah odprto od 9. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Obrnite se zaupno na nas

Imate hočete odpreti saloon ali se zmeniti za pivo. Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše izbornu pivo je po evropsko kuhano, tako, da bodete vselej delali dobro kupčijo. Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam, in kar bodete dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčih in izvrstno ležano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 ATLAS BREWING CO. 21. & Blue Island Ave.

OBVESTILO!

Podpisani si usojam naznanjati p. n. občinstvu, da sem prevzel "Saloon" rojaka Jak. Martinčiča v Summit, Ill. Moje načelo je in bode vselej sprejemati rojake najljubnejše, vsled česar upam, da se bode tudi meni izkazovala tista naklonjenost, kakor mojemu predniku. Posetnike prijatelje in c. rojake v obče zagotavljam, da bodo vsak čas postreženi točno z izvrstnimi smodkami, svežo pivo, raznimi likerji, "Portvini", Trinerjevim vinom itd. Za zabavo novodobno kegljišče. Rojaki znanec, prijatelj obiskuje me v prostih urah, uživati bodete vsaj čisti zrak. Na zdari o o FRANK KOENIG, o o Summit, Ill.